

D E C I Z I E

08 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând recursul depus de avocatul Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited”,

la cererea înaintată de avocatul Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited” privind recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2021 prin care s-a refuzat în primirea cererii depusă de avocatul Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited” privind recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine a Curții de Arbitraj a Camerei Internaționale de Comerț din Paris nr. 21717/MHM din 06 iunie 2018, cu modificările conform actului adițional din 30 august 2018, cu eliberarea titlului executoriu în cauză privind încasarea sumelor,

c o n s t a t ă :

La 03 iunie 2021, avocatul Rașcov Serghei acționând în numele companiei „WJ Holding Limited” a depus în instanța de apel cerere prin care a solicitat recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine a Curții de Arbitraj a Camerei Internaționale de Comerț din Paris nr. 21717/MHM din 06 iunie 2018, cu modificările conform actului adițional din 30 august 2018, cu eliberarea titlului executoriu în cauză privind încasarea sumelor.

În motivare a indicat că, prin hotărârea arbitrală s-a dispus încasarea din contul debitorilor Republica Moldovenească Nistreană, Președintele Republicii Moldovenești Nistrene, Ministrul Dezvoltării Economice a Republicii Moldovenești Nistrene în beneficiul solicitantei a 1 050 000 dolari SUA ca rambursare a prețului de achiziție pentru acțiunile SAD „Bender”, 2 768 684 dolari SUA ca compensație pentru investițiile efectuate în decursul perioadei anilor 2003-2011, 5 110 082 dolari SUA ca compensație pentru investițiile efectuate în decursul perioadei anilor 2012-2014 și 878 570 dolari SUA ce corespund penalității contractuale, sume adjudecate în baza contractului de vânzare-cumpărare a 100% din pachetul de stat al SAD „Uzina de extragere uleiului din Bender”, încheiat între compania din Cipru „WJ Holding

Limited”, în calitate de cumpărător și Ministerul Economiei al Republicii Moldovenești Nistrene, în baza căreia s-a adresat cu pretențiile în fața arbitrajului.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2021 s-a refuzat primirea cererii înaintate de avocatul Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited” privind recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine a Curții de Arbitraj a Camerei Internaționale de Comerț din Paris nr.21717/MHM din 06 iunie 2018, cu modificările conform actului adițional din 30 august 2018, cu eliberarea titlului executoriu în cauză privind încasarea sumelor.

La 14 iulie 2021, Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited” a depus cerere de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2021, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel, soluționând prin decizie acceptarea cererii spre examinare.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu soluția instanței, deoarece este emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept.

Astfel, prin refuzul de a primi spre examinare cererea privind recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine instanța a încălcat dreptul la un proces echitabil și legea aplicabilă speței.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs constată că, Curtea de Apel Chișinău a emis încheierea de refuz în primire a cererii la 07 iunie 2021.

Potrivit art. 425 din Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Recurentul a indicat, că încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2021 a recepționat-o prin intermediul poștei electronice, la 01 iulie 2021.

Cererea de recurs a fost declarată la 14 iulie 2021, respectiv în termenul prevăzut de art.425 din Codul de procedură civilă.

Conform art.426 alin. (2) și (3) din Codul de procedura civilă, recursul se depune la instanța a cărei încheiere se atacă.

Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Examinând recursul declarat, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră întemeiat și care urmează a fi admis din următoarele considerente.

Din materialele dosarului se reține că, prin hotărârea Curții de Arbitraj a Camerei Internaționale de Comerț din Paris, Franța nr. 21717/MHM din 06 iunie 2018 s-a încasat din contul Republicii Moldovenească Nistreană în beneficiul „WJ Holding Limited” Cipru suma de 1 050 000 dolari SUA cu titlu de rambursare a prețului de achiziție pentru acțiunile SAD „Bender”, 2 768 684 dolari SUA cu titlu de compensație pentru investițiile efectuate în decursul perioadei anilor 2003-2011, 5 110 082 dolari SUA cu titlu de compensație pentru investițiile efectuate în decursul perioadei anilor 2012-2014, 878570 dolari SUA cu titlu de penalitate contractuală.

Sumele respective au fost încasate ca urmare a neexecutării contractului de vânzare-cumpărare a 100% din pachetul de stat al SAD „Uzina de extragere uleiului din Bender”, încheiat între compania din Cipru „WJ Holding Limited”, în calitate de cumpărător și Ministerul Economiei al Republicii Moldovenești Nistrene.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 7 iunie 2021, s-a refuzat în primirea cererii avocatul Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited” cu privire la recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine a Curții de Arbitraj a Camerei Internaționale de Comerț din Paris nr. 21717/MHM din 06 iunie 2018, în temeiul art.169 alin. (1) lit. a) și e) din Codul de procedură civilă, deoarece cererea nu urmează a fi judecată în instanță judecătorească în procedură civilă, precum și faptul că pârâului îi lipsește capacitatea de folosință, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 59 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

Verificând legalitatea încheierii contestate, în raport cu circumstanțele cauzei, motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția dată în prezenta speță este una eronată, or, instanța de apel și-a motivat concluzia de refuz în primirea cererii de recunoaștere și încuviințare a executării silite a hotărârii arbitrale străine în baza unei norme procedurale inaplicabile speței.

În acest context, instanța de recurs reține, că împuternicirile instanței de judecată și procedura de examinare a cererii privind recunoașterea și executarea hotărârilor arbitrale străine, sunt reglementate strict de prevederile art. 475-476 din Capitolul XLII – recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești străine și hotărârilor arbitrale străine din Codul de procedură civilă, cât și de prevederile art. 38-39 din Legea cu privire la arbitrajul comercial internațional nr. 24 din 22 februarie 2008.

Altfel spus, existența temeiurilor de refuz a recunoașterii și executării hotărârii arbitrale străine sunt stabilite expres la art. 476 din Codul de procedură civilă și art. 39 din Legea cu privire la arbitrajul comercial internațional nr. 24 din 22 februarie 2008.

În consecință, instanța de recurs învederează că instituția refuzului de a primi cererea de chemare în judecată reglementată de art. 169 nu este aplicabilă în cauza deferită judecătii, deoarece cererile cu privire la recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine nu reprezintă în sine un litigiu așa cum prevede art. 166 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

De altfel, prin prisma art. 169 din Codul de procedură civilă, legiuitorul a reglementat împuternicirea instanței de judecată de a refuza doar în primirea cererii de chemare în judecată, nu și a cererii de recunoaștere și încuviințare a executării silite a hotărârii arbitrale străine.

Deci, norma în cauză nu poate fi interpretată în sensul verificării exigențelor legii în sensul acceptării spre examinare a cererii de recunoaștere și încuviințare a executării silite a hotărârii arbitrale străine conform procedurii stabilite în cazul cererilor de chemare în judecată.

În concluzie, Colegiul constată că instanța de apel a făcut o aplicare eronată a dispozițiilor art.169 alin. (1) lit. a) și e) din Codul de procedură civilă.

Art. 470 alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează că, cererea de recunoaștere a hotărârii judecătorești străine se examinează în ședință de judecată, cu înștiințarea legală a debitorului despre locul, data și ora examinării. Neprezentarea din motive neîntemeiate a debitorului citat legal nu împiedică examinarea cererii.

În condițiile art. 472¹ alin. (1) din Codul de procedură civilă cererea de recunoaștere și executare a hotărârii arbitrale străine se prezintă curții de apel în a cărei circumscripție se află domiciliul/reședința sau sediul părții împotriva căreia este invocată hotărârea arbitrală străină, iar în cazul în care aceasta nu are domiciliul/reședința sau sediul în Republica Moldova ori domiciliul/reședința sau sediul acesteia nu sunt cunoscute – curții de apel în a cărei circumscripție sunt situate bunurile acesteia.

Respectiv, prin aplicarea prevederilor art. 467-476 din Codul de procedură civilă la examinarea cererii instanța de apel urma să verifice existența temeiurilor de recunoaștere sau lipsa temeiurilor de refuz a recunoașterii și executării hotărârii arbitrale străine și nicidecum să refuze în primire cererea prin prisma art.169 alin. (1) lit. a) și e) din Codul de procedură civilă.

Față de considerentele expuse, întrucât instanța de apel neîntemeiat a refuzat în primirea cererii privind recunoașterea și executarea hotărârilor arbitrale stările, în temeiul art.169 alin. (1) lit. a) și e) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa încheierea Curții de Apel Chișinău din 7 iunie 2021, cu restituirea cauzei spre rejudecare instanței de apel, ori lichidarea încălcărilor admise de către instanța de apel nu este posibilă în cadrul examinării cauzei în ordine de recurs.

În conformitate cu art. 427 lit. b), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de avocatul Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited”.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2021, adoptată în cauza civilă, la cererea înaintată de avocatul Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited” privind recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine.

Cererea privind recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine, se trimite la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinare în același complet de judecată.

Decizia nu se spune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

ÎNCHEIERE

08 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând cererea depusă de avocatul Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited” cu privire la sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind excepția de neconstituționalitate,

la cererea înaintată de avocatul Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited” privind recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine,

c o n s t a ț ă:

La 03 iunie 2021, avocatul Rașcov Serghei acționând în numele companiei „WJ Holding Limited” a depus în instanța de apel cerere prin care a solicitat recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine a Curții de Arbitraj a Camerei Internaționale de Comerț din Paris nr. 21717/MHM din 06 iunie 2018, cu modificările conform actului adițional din 30 august 2018, cu eliberarea titlului executoriu în cauză privind încasarea sumelor.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2021 s-a refuzat primirea cererii înaintate de avocatul Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited” privind recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine a Curții de Arbitraj a Camerei Internaționale de Comerț din Paris nr.21717/MHM din 06 iunie 2018, cu modificările conform actului adițional din 30 august 2018, cu eliberarea titlului executoriu în cauză privind încasarea sumelor.

La 14 iulie 2021, Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited” a depus cerere de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2021, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel, soluționând prin decizie acceptarea cererii spre examinare.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu soluția instanței, deoarece este emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept.

Astfel, prin refuzul de a primi spre examinare cererea privind recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine instanța a încălcat dreptul la un proces echitabil și legea aplicabilă speței.

La 06 septembrie 2021, avocatul Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited” a depus cerere cu privire la sesizarea Curții Constituționale a

Republicii Moldova privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 169 alin.(1) lit. e) din Codul de procedură civilă și a art. 11 lit. f) din Codul de executare în coroborare cu prevederile Memorandumului cu privire la bazele normalizării relațiilor dintre Republica Moldova și Transnistria.

Examinând cererea avocatului Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited” de ridicare a excepției de neconstituționalitate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta urmează a fi respinsă ca neîntemeiată, din următoarele considerente.

Curtea Constituțională prin hotărârea nr.2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, a menționat că o condiție obligatorie pentru ca instanța de judecată să dispună ridicarea excepției de neconstituționalitate rezidă în verificarea dacă obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.1) lit. a) din Constituție.

Totodată, a hotărât că judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Curtea Supremă de Justiție, nu are în competență de a decide admisibilitatea sesizării, întrucât Curtea Constituțională a constatat că sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor în soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.

Totuși, aplicând *mutatis mutandis* raționamentele expuse de Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, se reține următoarele.

(1) Obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție:

În conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a art. 169 alin.(1) lit. e) din Codul de procedură civilă și a art. 11 lit. f) din Codul de executare în coroborare cu prevederile Memorandumului cu privire la bazele normalizării relațiilor dintre Republica Moldova și Transnistria, ține de competența Curții Constituționale.

(2) Excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu.

În speță, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este formulată de către avocatul Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited” în dosarul 2r-517/21, care se află la examinare în ordine de recurs la Curtea Supremă de Justiție.

(3) Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei

În acest sens, Curtea Constituțională a relevat că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin.(1) lit. g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de relevanța prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

În acest sens, Curtea Supremă de Justiție urmează să constate dacă prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, și dacă sub imperiul acestora s-au născut raporturi juridice care continuă să producă efecte și sunt determinante pentru soluționarea chestiunii.

(4) Nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Colegiul reține că prevederile contestate nu au constituit anterior obiectul controlului constituționalității.

Respectiv, una din condițiile de ridicare a excepției de constituționalitate reprezintă aplicarea prevederilor contestate la soluționarea cauzei.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, relevă următoarele.

La caz, esența litigiului este recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine a Curții de Arbitraj a Camerei Internaționale de Comerț din Paris nr. 21717/MHM din 06 iunie 2018.

Norma constituționalitatea căreia se contestă este, art. 169 alin.(1) lit. e) din Codul de procedură civilă, care prevede judecătorul refuză să primească cererea de chemare în judecată dacă reclamantului și/sau pârâtului îi lipsește capacitatea de folosință, cu excepția cazurilor prevăzute la art.59 alin.(2) și art. 11 lit. f) din Codul de executare care stabilește că, sunt documente executorii și se execută conform normelor stabilite de prezentul cod titlurile executorii emise în baza hotărârilor instanțelor de judecată străine și hotărârilor arbitrale străine, recunoscute și încuviințate spre executare pe teritoriul Republicii Moldova în coroborare cu prevederile Memorandumului cu privire la bazele normalizării relațiilor dintre Republica Moldova și Transnistria.

Potrivit art. 12¹ alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii prevederile contestate care urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei.

Colegiul menționează că, normele a cărei constituționalitate se cere a fi verificată, nu sunt aplicabile la examinarea cererii privind recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine, deoarece o asemenea cerere nu reprezintă în sine un litigiu așa cum prevede art. 166 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Or, speța dedusă judecării, urmează a fi examinată prin prisma Capitolul XLII din Codul de procedură civilă, care prevede recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești străine și hotărârilor arbitrale străine și nicidecum prin prisma Capitolului XII, care prevede acțiunea civilă.

În acest context, normele a cărei constituționalitate au fost invocate în sesizare este incompatibilă *ratione materiae* cu soluționarea cererii deduse judecării.

Respectiv, având în vedere că nu sunt întrunite condițiile menționate la paragraful 82 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituția Republicii Moldova, rezultă netemeinicia cererii depusă de Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și, cu titlu de consecință, urmează a fi respinsă.

În conformitate cu art.12¹, 269-270 din Codul de procedură civilă, hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se respinge cererea depusă de avocatul Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited” privind ridicarea excepției de neconstituționalitatea prevederilor art. 169 alin.(1) lit. e) din Codul de procedură civilă și a art. 11 lit. f) din Codul de executare în coroborare cu prevederile Memorandumului cu privire la bazele normalizării relațiilor dintre Republica Moldova și Transnistria, fiind neîntemeiată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari